

KIADÓHIVATAL:
Szikes Antal könyvnyom-
dája, hova az előfizetési
pénzek, hirdetések és
minden a kiadóhivatalt
érdeklő közlemények
küldendők.

Nyitványban egy
sor közlési díja 10 kr.
Hirdetések jutányos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. —

Félévre . 2 frt 50 kr

Negyedévre 1 frt 25 kr

SZERKESZTŐSÉG

Kényes utca, 175. szám

hova a lap szeleimi ré

szét illető közlemények

küldendők.

Kéziratok nem

adatok vissza

Aratás végén.

Az idei termés legnagyobb része már be van takarítva.

Az őszi vetések ugyan nem sikerültek úgy, mint a hogy a gazdák várták, de azért azokban is az aratás nem mondható rossznak, közepeszerű, itt-ott jó közepeszerűnek beválik ezekben is a termés.

Igaz, hogy az őszi vetésekben a termés minősége meg nem közelíti a tavalyit, de ennek ellenében mint rendkívül nevezetes gazdasági bevételi tétel ott áll az ár-jobbulás. A mi tehát hiányzik a termés mennyiségében, vagy hiányzik a minőségben, kárpótolja azt a magasabb ár.

Tavall holdankint jominőségű búzából ha termelt 6—7 méter mázsa is, az az alacsony ár mellett alig jövedelmezett 36—42 forintot, ma az 5—6 mázsa behoz 45—50 forintot,

Ilyen körülményekkel szemben a gazdálkodónak az idei termés ellen — még az őszi vetéseket is érte — nincs oka panaszkodni.

Annál kevésbé van oka panaszkodni, mert a tavasziak általában sikerültek. Már az árpa és zab terméssel is igen-igen meglehet a gazdálkodó elégedve, hát még ha ránéz a tengerire.

Alkalmunk volt fél Magyarországon végig utazva látni a tengeri termést s mondhatjuk, hogy ahhoz hasonlót már régen nem láttunk. Még a gyengébb földben is mindenütt rendkívül bő tengeri termés mutatkozik. Az idén meddő tengeri szár nem látható sehol, de látni olyat ezrivel melyen 3—4 cső ékeskedik. S ezen csövek mind teljesen ki vannak fejlődve. Emberemlékezet óta olyan tengeri termés nem volt,

mint a milyen az idej lesz. Föltéve, hogy ezen terméssel szemben, a tengerinek ára igen le fog szallani, még sem fogja azt érezni a gazda, ha majd holdankint betakarítja: a duplának mondható termést.

Mindezeket egybevetve az alföldi, de táian egészben véve a magyarországi földmivelő és gazdálkodó osztály a folyó évet, ha nem is fogja a legjobbnak tartani, de nem is számíthatja a rosszak közé. Elmondhatja ez idén, jut is, marad is!

Különösen a mi szarvasi gazdáink, kik a legutóbbi nagy földvételek következtében nagy fizetési föltételekhez vannak kötve, ezen kötelezettségeiknek megfelelően s egy évvel ismét kevesebb az idő, mely alatt a vett földet kifizetniük kell. Segitse őket Isten tovább is, hogy a magokra vállalt nagy feladatnak ezentul is megfelelni tudjanak.

Midőn így a földmivelő gazdálkodó néposztálynak boldogulását látjuk lehetetlen nem gondolnunk egy másik néposztályunkra az iparosokra is. Ezeknek nem volt, még termésük ezek szobáikba zárva a dolgozó asztal mellett készítették munkát, melyet etadásra szántak. Ezeknek a termésük most fog következni, ha a földmivelők és gazdálkodók megnyitják ez erszényt s a házi szükségleteket az iparosoknál beszerezik. Ne legyen tehát az a földmivelő, kinek Isten adott, fukar. Juttasson abból az áldásból másnak is. Ha már az a borított lábbeli nem bírja a foltot, lökje el és csináltasson újat. Ráfér annak arra az iparosra is, legyen neki is termése. Ha már az a kocszi rozoga, tüzre vele csináltasson újat, éljen meg az is ki az új kocsit

előállítja. Mert disztelen dolog volna mindig csak venni, és soha nem adni. A takarékoságnak is meg van a maga határa. A túl vitt takarékoság, mely a fukarságba csap át, csak oly vétek mint a meggondolatlan pazarlás

Legyeu a társadalmi élet szerkezetében olyan rend, melyben minden legkisebb rugó, legkisebb kerék mozgásban tartassék, feladatának megfelelni tudjon. Legyen az emberek életében testvéries összhang, hogy sehol ez összhangot hamis hang ne zavarja!

Politikai körülményeink hazánk népeire a béke áldását árasztják el. Ipar kodjunk e béke áldását úgy magunk mint mások javára lehetőleg legjobban kihasználni! Hassunk, alkossunk, gyarapítsunk, hogy a haza fényre derüljön!

Békésvármegye közigazgatási bizottsága

Gyulán 1891. július 20-án tartott rendkívüli közgyűlésén a cselédygyben a következőket határozta. A cselédygyekben való itélkezések a községi bírakra ruházása tárgyában alkotott vármegyei szabályrendeletnek fenállása alatt szerzett tapasztalatok arról győzték meg a vármegye közönségét, hogy a vitássá vált cselédygyekben a felek érdekei sokkal jobban óvatnak meg, s a bírói intézkedés igazságossága sokkal inkább megközelíthető és remélhető, ha ezen ügyek, melyek olykor, különösen a cselédre nézve, kinek peressé vált keresete gyakran egész vagyonát a magasabb értékű egyéb pereknél is bonyolultabb jogi kérdéseket foglalnak magukban az itélkezés tekintetében jogi képzettséggel bíró egyénekre ruháztatnak. Ennél fegva a peresévált cselédygyekben, a munkaadó és napszamos, valamint a mezei muukások közötti

TÁRZA.

SÁRGA CSIKÓ.

Népsziamű 3 felvonásban írta: Csepreghy Ferencz.

(Műkedvelői előadás 1891. augusztus 2. án.)

Ne mondja nekem inentúl senki, hogy társadalmi életünkben hiányzik az élénkség, hogy az unalom ejt bennünket, rabúl naphosszant. Ha nem akadna semmi, a mi kétségbeesítő unalmát a nyári napoknak elemészteni képes lenne, úgy joggal állíthatná bárki is annak ellenkezőjét a mit társadalmi életünkben fennebb kockázatait elég merész voltam, de a lefolyt hét két elég bőven szolgáltatott az unalom üző élvezetes két napja jutott belőle a többi napokra is. — A kis városi társadalom a maga egészében igaz, hogy sokkal közvetlenebbül szerzi meg azon eszközöket a melyek a társadalmi élet élénkítésére hivatva vannak s ez a közvetlenség nemcsak oka, de következménye is annak, hogy a társadalom számba vehető factorai szívesen érintkeznek azokkal is, a kik különben s egyéb alkalmakkor valamivel távolabb esnek tőlük, semhogy mindég s mindenütt együtt találjuk őket, ott a hol egymás mulattatására ezek a különféle tényezők találkoznak, ezt bizvást merem nevezni a társadalmi érintkezés gyűpontjának. Nem nagyon sokszor nyílik alkalom fellelni a társadalmi érintkezés ezen gyűpontját, de annál szebb, s dicsőretre méltóbb, ha aztan mindenki megragadja a kínálkozó alkalmat, senki sem vonul vissza onnét, a hol mindenkinek ott kell lenni: más, meg más minőségben.

Jó lesz azonban vissza sietni oda — a hova cikem címe mutat „A sárga csikó”-hoz. — Senki sem fogja eltagadhatni, hogy ennek előadása valóban a társadalmi érintkezés gyűpontja volt, — ha már egyéb okból nem is: de a színházban ekkor uralkodó 30 fok meleg ókért, azonban szívesen constatálom e helyütt a másik okot is. — Mintha találkat adott volna Szar-

vas egész társadalmát — ezen estén — a színházban, impozáns módon adva kifejezést azon érdeklődésnek, a melylyel derék iparosaink iránt mindenki viseltetik, — nemcsak akkor a midőn szükségünk van reájok, de akkor is a midőn szellemi művelődésüknek, szorgalmuknak oly élénk tanubizonyosságát adják, mint tették ezen estén. — Én sokkal mélyre hatóbb, sokkal komolyabb jelentőséget tulajdonítok annak a sikernek, a melynek a zsűfolt ház, a számtalan csokor, s a sűrűn felhangzó tapsvihar csak külső jelei voltak, bár ezek is nyilván az elismerés és tetszés kifejezői, ám az az eredmény a melyekre én következtetek sokkal maradandóbb, sokkal értékesebb a esokroknál, — a melyek úgy is elhervadnak, a tapsoknál, a melyek csak az üres levegőbe hangzanak el.

Az az iparos ifjúság, a mely ilyen előadást producált mindenestire az értelmiségnek elég magas fokán áll. Az önbizalom, a mely a nehezebbnél nehezebb szerepeket játszatta el velők, kell hogy oly mértékben fejlesztett legyen lelkeikben, hogy az fogékonyá vált a szép s a nemes élvezetek iránt. Az iskolában megtanítják őket írni s olvasni s az elemi tudás határain túl is vezetik őket tanítóik, de azt, a mi bennök a vágyat ébreszti fel, élni a nyelv hatalmával, annak szépségeiben gyönyörködni arra nem tanítják az ipariskolában őket, arra megtanítottak: Golián Soma és István urak. Az ő lelkes buzgalomuknak, az ő határt nem ismerő szorgalmuknak gyümölese volt az az előadás, a mely mindenkit, a ki hallotta s látta nemes élvezettel töltött el. — Lapunk szük tere nem engedi meg — de meg különben sincs Goliánéknak szükségük arra, hogy bővebben fejtegyék érdemüket, az eredmény elég fényesen, elég impozáns módon hirdeti azt s nyugodt lélekkel kezdhetik majd az új műkedvelői előadás rendezését — a „Sárga csikó” megmutatta, hogy képesek rá, értenek hozzá.

Az előadás, a mint már fennebb is jeleztem, dicsőretre méltó magát. Csak azt akarom megjegyezni még, hogy nem volt oly jelenete a darabnak, s a szereplőknek nem voltak olyan mozdulatai, a melyek a leggon-

dosabb rendezésre ne vallottak volna. A legaprólékosabb dolgok, a melyek a színházi publicum figyelmét tán elkerülik (de a kritikusét nem?) s a legnagyobbak a melyek annál szembe ötlőbbek a mesteri rendezés néhez munkáját tárták elének s csak annak, ki a próbákon is jelen volt, van tudomása arról az óriási munkáról a melyet a derék rendezők becsülettel s mindenki elismerésére végeztek, a mely aztan az előadás estéjén a nagy közönség előtt, a maga egészében, eklatáns módon tárult fel.

Sorát kell ejtenünk a szereplőknek is, s nemcsak az udvariasság folyománya, hogy Erzsikét említjük először, de meg is érdemi — Az a pajzán kedvű, folyton nótázó — közbe-közbe pityergő, kis menyasszony szerepe, jó kezekben volt Konyecsni Ilka k. a kezében. Szinte meglepte a néző publicumot az a rutin, a melyet a kis „primadonna” lépten nyomon elarult. Nótáit a melyeket folyton ujrátartak, olyan tüzzel danolta s oly mimikával kísérte, hogy a publicum ki nem fogyott a tapsolásból. — Játéka, még ha a szigorubb szinpadiaság szempontjából lenne elbirálandó, még akkor is megállja helyét, még akkor is dicsőrettel s elismeréssel kell arról megemlékeznünk. — De nem dicsőrem tovább — mert még tán meg is haragszik érte. — A primadonnának rendszerint szeszélyesek, de azért többé kevésbé kedves személyek szoktak lenni esinnyán kell velők bányi, szükség van reájuk minden társulatnál — még a műkedvelőknél is. Partnere Laczi, Becsák Lajos ur elég simán játszotta el szerepét s az előadás sikerét jó részt az ő játéka is elősegítette. — Podani Emma k. a. Ágnes szerepében kiaknázta szerepének minden halásabb részét. Ágnes erős drámai szerep, még egy színésznőnek is dolgot ad jól megjátszani, annál dicsőretesebb reá nézve, ha elmondhatjuk, hogy igen szépen játszott, különösen a 2-ik felvonás drámai erővel megir-jelenetében, a férjeért aggódó feleséget s a fiát hálványozásig szerető anyát meglepő valósággal állította előnkbe. Bakay András, Deák Ferencz ur, s Gelecséri pusztabíró Zsuráfi Sándor ur, előbbi elég komolysággal, utóbbi a jó ízű humorral színezte ki szerepét, bár

ügyekben való ítélkezésekre vonatkozólag továbbá a cseleedszerzők ellenőrzésére nézve az 1876 évi XIII. t. c. 115 §-ában megnevezett hatóság, ugyminth a főszolgabíró illetősége ismét vissza állították.

Ujdonságok.

Az adózók figyelmébe. A községi előjáróság közhírré teszi, hogy az 1891. évi állami és ártérado könyvecskék már elkészültek s a városházán a kisbíróknál átvehetők. Felhívtnak tehát az adózó polgárok főként pedig a tanyákon és szőlőkben lakók, hogy könyvecskéik átvétele végett a nevezett helyen jelentkezzenek. Figyelmeztetik továbbá az adófizető közönség, hogy a III-ik negyedévi adóbefizetéseit saját érdekében mihamarabb teljesítse, nehogy a fizetők torlódása miatt késlekedni s esetleg kamatot fizetni legyen kénytelen.

Esperességi közgyűlés. Az aug. 5-én Tót-Kömlőson lefolyt esperességi közgyűlés határozatai közül kiemeljük, hogy Petry Károly tanár rendes tanárrá választatása, Liska János és Varga József tanároknak eddigi állásukban való megerősítettése határozatilag ki lön mondva. Ugyancsak kimondá az esperességi közgyűlés, hogy a főgymnasiumnál a görög nyelv a jövő 1891—12-ik tanév kezdetével már az V. és VI-ik osztályban, tehát két osztályban lesz fakultatív, azaz a tanuló szabad elhatározására lesz bízva, hogy azt tanulja vagy nem tanulja eseten helyette a konpenzacionális magyarban és rajzban vegyen oktatást. A főtanodát kormányzó tanácsba két tag lett újonnan beválasztva: Gróf Zay, orosházi felügyelő és Veres József orosházi lelkész. Míután még több ügy maradt elintézetlenül el lett határozva, hogy még ez év őszén még egy esperességi közgyűlés fog tartatni, mely a zsinatra szóló ügyekben is fog határozni.

Sárga esikő. Az iparos ifjuság által rendezett eme színmű első előadásáról tércza rovatumkban Stein Béla és második czikkünkben Ráspoly bővebben megemlékeznek e helyütt csupán az aug. 5-iki előadásról kívánunk röviden referálni. A második előadás az első előadással szemben emelkedést mutatott. A maszkirozás sikerültebb volt és az egyes szereplők e pár nap alatt is sokat haladtak. A közönség körében nem egy helyen hangzott fel a dicséret az egyes szereplők alakításai fellett s voltak olyanok számosan, kik határozottan állították, hogy ily sikerült műkedvelői előadás még Szarvason nem volt. E helyütt különösen kiemeljük Podani Emmát és a csárdásgazda személyesítőjét, kiknek játékában semmi kivételt valót nem találtunk. Sajnálattal vettük azonban észre, hogy Konyecnyi Ilka kisasszony a második előadás alkalmából kedvtelenül játszott s ez okból nem aratott oly fényes sikert mint multkor felleptével. Rebesgetik, hogy holmi idétlen pletykák és bírálatok

hatottak rá s ezért volt játékán észlelhető a kedvtelenség. Szolgáljon neki elégtételül, hogy a nagyközönség elismeréssel viseltette első fellépéte iránt, s azt fényesen sikerültnek tekinti. R.

Halálozás. Városunkban aug. 3-án hunyt el özv. Molitorisz Adolfné szül. Juhász Krisztina. Keserves özvegyiségben 35 évet töltött. Született 1820-ik évben, férjhez ment néhai Molitorisz Adolf jeles főgymnáziumi tanárhoz 1844-ik évben, özvegy lett 1855-ik évben aug. 14-én, midőn férjét az akkor városunkban dult cholera járván ragadta el. Öröknyugalomra kísértük az ő temetőben oda férje mellé, hová oly sovárgva vágyódott — aug. 5-én. Ellhunytát számos rokonain és jóakaróin kívül siratják fia Molitorisz Gusztáv m. k. állami vasuti főmérnök Aradon, és két leánya. Nyugodjék békében!

A műkedvelői társulat tagjai, díszes babékoszorróval fejezték ki haláljukat s elismerésüket Golián Soma és Golián István urakkal szemben, azért a fáradságos munkáért a melylyel az előadást oly nívóra emelték, hogy az igazán mindenkit meglepett. Szívesen constaltjuk e helyen is a figyelemnek ezen szerény nyilvánulását, mert hisz a műkedvelők tudatában voltak annak hogy a sikerben Golián Soma és István uraknak orosz-lán részök volt.

A Wollner testvérek a napokban érkeztek városunkba jól szervezett akkrobata és műlover társulattal s előadásaikat már meg is kezdték, a nagyterjedelmű ponyva sátor — eső ellen is megvédi a publikumot, s így egész nyugodtan nézhetni végig még esőben is a változatos műsorral bíró előadást.

Az iparos ifjuság második műkedvelői előadása f. hó 5-én szerdán tartatott meg. — Az első előadásról lapunk más helyén emlékezünk meg — a másodikról sok mondani valónk nincs. Ugyan az a lelkes publikum, ha nem is oly nagyszámmal mint az első alkalommal, ugyanaz a sikerült őszjáték, ha nem is oly fokozott mértékben, a mint azt az első előadás után jogosan elvárhatnunk lehetett volna. Különösen Erzsike nem volt úgy disponálva mint vasárnap este, játéka a jó kedv helyett, bizonyos vontatottság, kedvnelküliség vonult végig. — Nem kutattuk az okát — de önkénytelen ráakadtunk. A kritikára, az a szóbeli kritika; a mely minden jónak meg rontója itt is felütötte hydra fejét még pedig a kis primadonna közvetlen közelébe. S így történt meg aztán, hogy a mikor úgy játszott a mint pajzán kedve dicitálta, mások félre magyarázták — pedig az a mit először láttunk s hallottunk tőle, egészen megfelelt egyéniségének, temperamentumának, — sokkal inkább játszott jól akkor, a mikor mert — mint amikor félt. S ezt a félelmet, játéka, dalainak rovására az a critica idézte elő a mely, — jobb tudás híján — a természetet affectationának, a kedvességet kacérságnak bélyegezte. Pedig Erzsike vasárnap úgy játszott, hogy objective ítélve mi kifogásolni valót sem találtunk játékán. — A többi szereplők is, mintha éreztek volna a

méltatlanságot a melyet társnőjükkal elkövettek — halványabb alakítást mutatott szerdán este majd mindegyik, mint az első előadás. Ámde azért az ensemble nem szenvedett kárt, mivel kiki ügyesen alkalmazkodott a többihez.

Szökött katona. A helyben állomásozó katonaság Breda nevű közlegénye, szombaton reggel — fegyverei s egyéb felszerelvényei hátrahagyásával — századától megszökött. Állítólag Mező-Túr-felé vette volna útját. Köröztetése elrendeltetett.

Az iparos ifjak mult vasárnap műkedvelői előadását a „Bárány“ termében követő táncmulatságot az előadáshoz méltó siker koronázta. Képvisele volt társas életünk minden rétege, emlékeztetvén bennünket a hajdani politikai kortes világ egy-egy népies multságára, szeretjük hinni, hogy ez is kortes estély volt, melyen a szellem urai a közművelődés érdekében léptek kiüzdőre szíves megjelenésükkel elismerést nyilvánítván a látort kezdettért, buzdító szóval lelkesíteni óhajtván az önképzésre, önművelődésre hajlandó — nemesebb szórakozást kereső iparos ifjakat. Mint előadás alatt a szinkör „nyugodtan tánc alatt a terem is nagyon kiesinek bizonyult, utóbbi ezuttal is kényyszerűségről választatott nem akadván vállalkozó vendéglős, ki a közeli Károlyi-féle kertbe kivonult volna. A jelen voltak nagy számaról tanuskodik az, hogy a négyest 64 pár táncolta, később a műkedvelők nagyobb része pompás színpadi jelmezben kiket a dícsőség mámore késő reggeli órában intel boldog nyugalomba térésre; Nem is esoda, dicsőségeltjes győzelmük igazán álomszerű is volt!

Talált ruhák. A rendőrségnél 3 talált gyermek öltöny van letébe, hol azt igazolt tulajdonos átveheti.

Az iparos ifjuság által rendezett 2 műkedvelői előadásra vonatkozólag a következőket tudatja velünk a rendezőség. Az aug. 2-iki előadás bevétele volt 252 forint, kiadás volt 125 ft 35 kr. Maradt tiszta haszon 126 ft 65 kr. Az aug. 5-iki előadás bevétele 136 ft 20 kr, kiadása 50 ft 32 kr, tiszta haszon 85 ft 88 kr. Ez összegekben ben foglaltatik a Landisz Pál ur által átadott 1 ft felülfizetés is. Az első előadás alkalmával befolyt összeg a zászlóalap, a másodikik pedig az egy-letélt pénztár javára szolgáltatott át.

Hivatalos zár. Szentes város belterülete a marhák között fellépett ragadós száj- és köröm fájás miatt zár alá helyeztetett.

Vásárosok figyelmébe. A kunszentmártoni augusztus havi vásár, mely a naptárakban aug. 22 és 23-ára van kitéve, f. hó 16 és 17-dik napján fog megtartatni.

Kivilágítás. Folyó hó 6-án délután 2 órakor a „Bárány“ vendéglő ablakai ki voltak világítva. De hogy kinek, vagy minek a tiszteletére, azt újdondásunk nem tudja kinyomozni. (Talán Márton napja volt. Corrector!)

Ipariskolai bizottság gyűlése aug. 5-én. Elnök Marsal János bemutotta az 1889—90-ik évi számadáscikat, melyek a megyei számeoőség által megvizsgáltattak s helyeseknek találtattak, minek alapján Szüle Kál

Iparos ifjak színelőadása.

Folyó hó 2-án megszólalt a magyar Muzsa a „Hotel Lamm“ udvarán levő szinkörben. Nehogy azonban valaki azt higgye, hogy Csókákék jöttek meg sietek kijelenteni, miszerint a lelkes iparos ifjuság által rendeztetett egy műkedvelői előadás önképző és beteg segélyező egyeték javára. A szinkör zsufolóság megtelt. Ott láttuk az iparos osztály zömét, s az intelligencia is nagy számban volt képviselve.

Csepreghy Ferencz „Sárga Csikókat“ adták elő s nem tartozkodunk kimondani, hogy a lehető legjobb sikerrel. Deák Ferenc Bakaj szerepében ügyesen játszott Szintügy megkell dicsérnünk Petricz Zoltánt is, ki Csorba Martont, a csikos gazdát adta. Csorba Laci (Beesák Lajos) jó színpadi alak volt, s szinte megbocsátottuk neki, hogy énekét a „cigányok“ némely helyen elrontották. Csorbáné (Podani Emma) helyesen oldotta meg szerepét. Természetes érzséssel játszott s alakítása a legjobbak közé tartozott. Gelecséri pusztabíró uram (Zsuráfi Sándor) ugyan nem nézet ki olyan legénynek a ki 5 betyártól meg nem ijed, hanem azért megfelelt sőt mondhatjuk hogy a férfiak közül még ő énekel legjobban. Pető Sándor jó csárdás gazda volt. Bogár Imre szerepét Marsal Sándor adta. Alakítása sikerült volt. Betyáros volt minden mozdulata s meglehetősen énekelte a Bogár Imre nótáját. Csak azt értettük, hogy nem 4-5 versszak élénkelese után, mért hagyta el épen a befeljező strophát:

De fogadom nem esküszik meg vele.
Legyen vele az uristen kegyelme.
Azért viszem én ezt a bunkót
Agyonütöm vele a gaz csabítót

A többi szereplők is mind sikeresen oldották meg feladatukat s általán véve az egész előadás összhangzatos volt.

Végül még szólanom kell Konyecnyi Ilka k. asszonyról. A mi saját külön kis csalóányunkról. kit csak

mindkettő hangban vétett annyit mint a mennyit játékában pótolta Deák kelleténél halkabban, Zsuráfi hangosabban beszélt, bár ez érdemükből mitse vonhat le, mert különösen Zsuráfi meglehetősen bravourral játszotta elejétől végig — különben igen hílis szerepét. — Csorba Martont Petricz Zoltán ur játszotta. Maszkja magában hozzájárult a sikerhez, a mely játékát koronázta. Kár, hogy hangja helyel-közzel nem felelt meg a szerep hangjának — de játékában megfigyelésre méltó drámai erő s értelmiség nyilvánult. — Peti, Gyebár István és Pista, Liska György urak, elég ügyesen mozgattak, mindkettő felruházta szerepét azon előnyökkel a melyeket maga a szerep nyújtott. S a többiek mind ügyesen — s mondhatjuk szépen is játszottak. A cabinet alakok szereplői: Lászlóffy Vilmos ur Iczig, Pető Sándor ur a Csárdás gazda, előbbi ugyancsak megnevette nemesak a karzatot, de a földszintet is, utóbbi egy törülmetszett csárdás akakját mutatta be sikerült alakításban. A cigányok — különösen a klarinétos, Józsa ur ugyancsak értette a módját a fülébe fujni a betyárnak s a korcsmai jelenetben mind a négyen élénk derütséget kelteettek. — Nem sorolhatom fel a szereplőket még tovább is egyenként. A sikerült ensemblehez mindenki egytől egyig hozzájárult ki játékával, ki alakjával, különösen a leányok, a kik valóban szép megjelenésükkel kelteettek megérdemelt figyelmet.

Ezekben számoltam be az előadás sikerével, nem lenne azonban ismertetése: objectiv, ha Lichtenverter urat megemlíteni elmulasztanám a ki a zenei részek betanítását a jó ügyhöz méltó buzgalommal s fáradsággal végezte s nem rajta muit, ha a zenekar sokszor ijesztő távolságban — járt a szereplők előtt. — Ez a csekélység azonban a teljes sikert meg nem csorbítja, — ilyen kezdet csak buzdítás a folytatásra s én hiszem lesz még alkalom derék iparosainkat a „világot jelentő deszkákon“ többször is üdvözölhetni — s ha nem is Erzsikének, de mindensetre Huskának játékában, dalában s mosolyában gyönyörködni.

STEIN BÉLA.

azért hagytam legutoljára, hogy játékát annál jobban ki emelhessem.

Az a fesztelenség az a könnyedség mellyel játszott szinte tévedésbe ejtette az embert, hogy vajjon csak ugyan műkedvelővel, vagy pedig színésszel van dolgunk? Teljes otthonossággal mozgott a színpadon s szerepkörét fényesen betöltötte. Mit szólunk énekéről? Midőn holdvilágos éjen a cserje vad bógán megszólalt „az erdő szíve“ a kis csalóány. s elandalodva élvezzük edes dalát, ilyen helyzetben képzeltem magam, midőn bájos énekét végighalgtattam.

Mondjuk, hogy gyenge volt a hangja, mondjuk, hogy művészi szempontból sok kíváni valót hagyott fel éneke nekem azonban még most is fülemben cseng az a természetes, tiszta hang, mellyel a „Valamit sugok magának“ kezdetű dalt elzengette.

Az a lágság mely énekén előmlött, s hangjának az a biztossága, mely a legnehezebb részleteknél sem korlátozódott s hozzá az a kedves fesztelen játék a köségeit is elragadta, s nem egy virágcsokor hullott a kis műkedvelő-művésznő lábaihoz.

Vajjon lesz e szerencsénk máskor is gyönyörködni játékában? Ohajjuk legyen!

A színpadon mozgott műkedvelőkkel eként végezőn nem feledkezhetünk meg a háttérről sem Golián Soma és István urak kitünő rendezésének köszönhető az e ért eredmény kik reméljük, még többször fognak a közönségnek ily élvezetes előadás végighallgatására alkalmas nyújtani.

Előadás után jött a táncmulatság. Volt dübörgő lárma, hejehuja vigság! Száz meg száz vendéget látott a „Hotel Lamm“, szép losungot csinált mint mondják, Josef Pam, Volt tánc. zene, ital, vigalom mint máskor de ezekben, sajna már nem vett részt

Ráspoly.

má
tatt
nek
mac
érte
kesz
érte
éve
ság
jöv
ban
táso
ket.
tano
elno
vona

mét
dult
szige
kuty
tó g
szájk
ebek

váro
mag
m. l
kere
látot
jék
Már

soro
azon
a re
a re
zeti
hogy
eb a
eb a
kelle
zetbe
helye
vesze
ebeiv
vesze
kivet
talál
utak
a jel
még
szeg
sunk
szerin
által
város
val é
halga
lettél
felel
dig e
csel
B i r

mán pénztáros a felelőség terhe alól feloldatott. Bemutatta Mihály József igazgató a munkakiállítás költségeinek számadását, mely szinte helyesnek találtatván, a számadó a felelőség alól felmentetett. Miniszteri rendelet értelmében az évenként megjelenni szokott értesítő szerkesztése alól a bizottság felmentetvén, ez idén már ily értesítő megjelenni nem fog. Az évi értesítő helyett évenként jelentés kívánatik be, mely ez évről a bizottság előtt bemutatván, helyeslő tudomásul szolgált. A jövő tanévre nézve határozatott, hogy az iparos iskolában a tanítás szeptember 17-én veszi kezdetét, a beiratások szeptember 16-án d. u. 2 órakor veszik kezdetüket. Miután a lefolyt évi közvizsgálatokon több iparos tanonc nem jelent meg, azok jegyzéke az iparügyi elnökségnek adatott át oly célból, hogy azok kérdőre vonassanak.

Újabb komoly figyelmeztetés. Városunkban ismét vezetett elmarási eset immár a nyolczadik — fordult elő. A hatóság ennek folytán a rendőroket újabb szigorúan utasította, hogy a szájkosár nélkül kóborló kutyákat lövöldözzék le. Figyelmeztetnek tehát az ebtartó gazdákat, hogy kutyáikat vagy lánczón tartassák, vagy szájkosárral ellássák mert különben az a nélkül találtatott ebek mind lefogják követni!

Beküldetett figyelmeztetnek mindazok, kik a nagyváradi m. kir. bábaképezdén az 1891/2 téli tantolyamra magukat állami segély mellett felvétetni chajták hogy a m. kir. vallás és közoktatásügy miniszteriumhoz címzett keresztlevél, erkölcsi és szegénységi bizonyítvánnyal el látott folyamodványukat augusztus hó 15 ig hozzám küldjék be. Kelt Nagyváradon, 1891 aug. 4. Dr. Konrad Márk

— **A városi rendőrségtől.** vettük a következő sorokat közlés végett: Sok eb tulajdonos sajnálkozik azon hogy az utcákon csavargó szájkosár nélküli ebek a rendőség által lelovatnak s úgy tekintik mint ha ezt a rendőség különös kedvteliséssel üzné. Pedig nem vezet a rendőséget semmi más mint azon körülmény hogy az elmúlt rövid két hó lefolyása alatt több veszett eb által történtek marások minek következtében 5 ilyen eb által megharapott egyént (a legutóbbit f. hó 4-én kellett gyógykezelés végett a „Hűgyes féle Pastör“ intézetbe küldeni és több darabb sertést stb. felügyelet alá helyezni és kiirtani És mivel nem tudható hogy ezen veszett ebek hol és merre jártak kiknek az utcán levő ebeivel érintkeztek, még mindig várható hogy újabb veszett eb marási esetek állhatnak elő mert tisztelet a kivételnek dacára a szigorú rendeletnek még mindig taláthatók kik ebeiket szájkosárral elnem látják és az utcákon csavarogni hagyják, pedig ha jól megfontoljuk a jelen körülményeket, úgy találjuk, hogy az ember élet még is csak előb való mint az ebeké sajnáljuk mi a szegény ebeket magunk is és az ezzel való foglalkozásunkat ha lehetne szívesen átengednénk az azzal rendszerint foglalkozó közegnek. Városunkban rosz nyelvek által azon hir terjedt el, hogy a lefolyt héten krakó város részben a rendőség által az ebek irtása alkalmával egy gyermek meglövetett s ennek megtörténte elhalgattatott volna. Ezen hir miben létére nézve tisztelettel kijelentem, hogy ez a valóságnak egyáltalában nem felel meg, s kijelentem, hogy a rendőség által eddig eszközölt 200 eb kiirtása körül semmi féle szerencsetlenség elő nem fordult, s nem is fog előfordulni. **B i r ó l m r e s k. rendőrbíró.**

CSARNOK.

A csillagokról.

Irta Szaboleska Mihály.

Előnye lenne az is, hogy mivel szemünk kettő van nyelvünk pedig — hála istennek csak egy: az asszonyok gyorsabban elvégeznék a mondani-valóikat!

Vagy legalább egyszerre kétfelé is beszélhetnének, a mi megint forradalmat idézne elő az udvarlás és udvarollatás terén!

Több lenne a békesség kevesebb a perpatvar, a mennyiben az okosabb egyszerűen csak behunyná a szemét. — Ha ugyan attól nem tartana, hogy az alatt nyakon találja ütni az a másik kevésbé okos a kinek több lenne a hozzá való esze!

Hanem persze ennek a volapüknek meg lennének a maga hátrányai is.

Csak nap vagy lámpavilág mellett tudnánk beszélgetni és mindennemű pásztor órának egyszerre vége lenne.

Ha ugyan — én nem tudom — a pásztoróráknál olyan fontos dolog a beszélgetés!

De már abban igazán volna egy kis komikum, hogy mikor a férj későn találna hazavetődni (mondjuk, a kaszinóból a feleségnek legelőbb is gyertyát) kellene gyutani, ha összeakarná szidni egy kicsit?

Azért mondom pedig, hogy egy „kicsit“, mert ha nagyon akarná összeszidni azt gyertya nélkül is elvégezhetné — például a két kis kezevel!

... Ha már egyszer a szembeszédre kerülne a sor legkiváncsibb volnék én az országúléseinkre.

Micsoda egy pislogások, szemhunyorgatások lennének ott az izgalmasabb napokban?

— Az ellenzékieknek még csak ott volna annyira mennyire a lábok de a mamelukok??

Különböznék azok meg bólingatnának. (Gróf Károlyi Gábor meg csak úgy kacsingatna közbe-közbe!

Hanem akkor az előadónak, sőt talán a minisztereknek is asszonyokból kellene állaniok, hogy a „T. Ház könnyebben megérthesse őket!

Mennyi túrcsa félreértés személyes kérdés lenne ebből?!

De gyerünk a tárgyra s beszéljünk egy kissé komolyabban a szemekben lakozó csillagokról.

Hogy mikor, hol vette a világ a csillagjelzőt a szemekre, nem tudtam kideríteni.

Hihetőleg még az első ember Ádám jött rá először a kibén különben is minden modern vonás meg van arra hogy nagy költőnek tekintsük.

Mert mindenekelőtt az csak világos, hogy elég hanyagok öltözködött?

Továbbá egy pár ragyogó csillag szemért midnen másról elfelejtkezett. És végre, nagy könnyelműen olyau eredendő adósságba verte magát, a melynek még máig fizetjük a kamatjait?

Verset az igaz, hogy nem igen irt, de hát poétikát se tanul. (Meg azután ez nem is olyan lényeges.)

Ma persze már az utolsó borbélylegény is tudja — kivált az esküvő előtt — hogy a mi az „Ö nagysága“ két szép szemből ráragyog az egyenesen az esthajnali csillag másodmagával vagy éppen maga a csillagos ég!

Hogy az égnek menykövei és viharai is vannak azt rendszeren csak később tudja meg.

(A mi különben még szerencse, mert a villámhárító árát biztosan beleszámítaná a hozományba.)

Köztudomású dolog, hogy valamennyi vers csináló ember volt még a világon az — az „Ö“ szép szemét illetőleg — a hasonlatot a csillagos égnél egy sem adta alább

Ez az egy az a mi nagyon rontja a hasonlat hitelét!

Mert mintha csakugyan volna némi hasonlatosság.

A csillag egy másik csillagtól, a naptól kapja fényét. A szem is akkor ragyog igazán, ha van egy ilyen fényt adó csillaga!

A csillag valamennyi szép. No én se képzelek olyan csunya lány szemet a melyik többé kevésbé szép ne volna, — csak meg kell nézni jól!

Azt, hogy a csillag mindenkire egyformán ragyog: szintén hasonlóságnak vétetik velem eladó lányok szemét.

Hanem akkor persze a „mindenki“ alatt csak bizonyos számú férj-jelöltet kell értenünk.

Akárannyi volna is a hasonlóság, meg van a különbség is.

A csillagokról kalendáriumot lehet csinálni. Ötven esztendővel előre tudni lehet, milyen változásokon, megy majd ez vagy amaz keresztül mikor milyen kedvében lesz hogy ragyog?!

Hanem azt a kalendárium csinálót mutassátok meg nekem, a ki ötven perczel előre megjósolja valamint e földi csillagok járásáról!

Ahoz értő emberek azt is kiszámítják, másod percznyi pontossággal előtte, hogy mennyi ideig kellene utaznod vasuton (az atmoszpherán keresztül,) hogy ezt vagy amazt a csillagot elérhesd a kezzeddel.

Hanem azt a tudományosan képzett embert szeretném én látni a ki megmondaná neked, hogy ezt vagy amazt a földi csillagot mikor fogod elérni az ajkaiddal?

(Itt persze már hamarabb célhoz érsz, ha nem vasuton utazgatsz, csak a magad négyes fogatán)

Az is tesz valami kis különbséget, hogy az égi csillagok csak világítanak de nem melegítenek, A földiek meg — a mint talán ezt már tapasztalásból is tudja a szives olvasó? — inkább csak melegítenek! (Vajon nem ezért „nélkülözi“ e sok Don Juan a téli kabátját?)

És végezetre különbség az is, hogy oda, fönt minél ragyogóbb az a csillag annál több holdja van Flammarion Kamill szerint.

Idelent meg minél kevésbé ragyogó az a csillag annál jobb, ha szép summácska holdja van — a kataszteri kimutatások szerint?

A szép szemekre azt mondják, hogy csillagok, a csillagokra meg hegy azok az ég szeméi. A mit különben azt hiszem nem igen szeretnének se a tolvajok se a szerelmesek. (És különösen nem a tolvaj szerelmesek.!)

Ha jól tudom. Lisznyai Kálmán mondja egy versében, hogy „A fényes égnek lánya vagy te.“ Én teljesen éhiszem, hogy derek, jámbor erkölcsű hajadonnak mondja ezt de az mégis bizonyos, hogy minél a sornál kifejejtett valamit Lisznyai a számitásából.

Azt ugyanis, hogy ilyenformán ha t. i. a csillagok az ég szeméi, kilátása volna — bocsátot kérek — egy anyósra kiknek a kelletnél egy kissé több szeméi lennének.

A miből különben nekem sem jogom, sem elég erkölcsi bátorságom következtetéseket vonni le!...

Petőfi meg különben egy helyen a „Salgó“ egyik hőisével így kiáltat fel:

„Miert fejem nem oly nagy mint az ég, Hogy annyi szem volna rajt! a hány csillag van ott, Hadd bámulnálak valamennyivel!“

De azt hiszem az a hős férfiú se valami komolyan kívánhatta ezt, már csak a nyiratkozás miatt sem!...

Könyveket lehetne összeírni a szemek különféle szerepeiről.

Az a száraz definito, hogy a „látás szerve, nem is igaz. Legalább ha csakugyan vak a szerelem.

Megengedem különben, hogy vak vagy rövidebb látó lehetett még az apáink idejében is, de ma már kinyitott a szeme. Kivált úgy a házasság körül, a mi kiállításokra való kö.ülteknést illeti. (Vége köv.)

Egy óriási biztosítási botrány.

(A „New York“ életbiztosító társaságnál.)

Hock János országgyűlési képviselő a képviselőház június 24-én tartott ülésében az igazság és kereskedelemügyi miniszterekhez inperpellációt intézett a New-York life assurance company amerikai részvénytársaságnak a budapesti kereskedelmi és váltbiróság által történt bejegyzése miatt.

Kitűnt ugyanis, hogy ezen biztosító társulat nem is részvénytársaság, hanem csak szövetkezet s így a bejegyzés vagy tévedésen alapult ezeltől öt évvel kitűnt továbbá az is hogy ez a „New York társulat“ a legnagyobb mértékben szélhámos.

A társulat spanyol amerikai főügynöke a napokban 370.000 dollár elsikkasztása után megszökött s ez a tév egy óriási biztosítási botrányra fajult úgyhogy Amerikában a társulat igazgatósága ellen vizsgálatot indítottak. A vizsgálat vezetésével az állambiztosítási hivatal főnöke Pierce és annak titkára Tanon ur lettek megbízva.

Ezen „cause celebre“ ról ma még nehéz tiszta képet alkotni de szübségesnek tartjuk a főbb adatokat ide iktatni, hogy biztosító közönségünk ösmerje meg a nagy-zajjal működő „New-York“ társaság jellegét és belső szervezését.

A társulat elnökét William H. Beeres urat azza vádolják, hogy Merzbacher ural — ki egy hirhedt szélhámos — együtt „geschäftelt“ és hogy a New York“ nak kimutatott cselekvő vagyona és a tényleges vagyona közt több millió dollárt tevő különböz. mutatkozik Felróják az igazgatóságnak, hogy az elnöknek Beeres urnak és vejének az alelnöknek dr. Tuck urnak 100—100000 dollárt és számos kegyeltnek szinte óriási fizetéseket fizetéseket biztosítottak. A „New-York“ Herald“ pedig föl hívja a közönség figyelmét a New-York társulatnak 1882 évtől folyton apadó nyerevény és folyton roppantul növekvő költségkimutatásaira és állításának begyőzésére közlést teszi az alábbi hiteles kimutatásokat.

Ezen táblázatokat nézve kiadások minőségére vonatkozólag nagyon is nyomós kifogások t lehetne tenni. Az előfordult sikkasztás a társulatra nézve annyiban válhat végzetessé amennyiben Banta urnak a társulat egyik főpénztárosának leleplezése a jelen esetben a nagy közönség vélményét befolyásolják és mert a „New York“ ellen a legközelebbi napokban Magyarországon és Auszriában megindítják az akciót.

A New York biztosító társulat		nereleményszédés	
		százalékban: költségek:	
voltak	1882-ben	27.91	1.717.150
	1883-ban	22.91	2.440.133
	1884-ben	16.33	2.420.439
	1885-ben	13.55	2.512.537
	1886-ban	13.63	3.053.030
	1887-ben	13.03	4.160.387
	1888-ban	11.23	4.213.131
	1889-ben	10.18	5.586.421
	1890-beu	8.51	6.682.319

É számok bővebb magyarázatot nem igényelnek. oly társulat, melynél a költségsszaporulat mellett, a nyereleményszédési százalékok a helyett, hogy növekednének apadnak, nem nyughatik sz. id alapon.

A legutolsó hírek szerint, a new-yorki vámhivatal volt elnöke Collmann Mihály ur, Shanon ur a vizsgálatok egyikétől azon megbízást nyerte, hogy hatóságilag becsülje meg a New-York biz.-intézet összes ingatlanait és jelzálogait és jelentését leherő gyorsan terjeszse be. Ezenkívül a kötvények birtokosai egy bizottságot küldtek ki, mely azon utasítást vette, hogy a fentebbi események folytán követeljük az üzleti könyvek tüzetes megvizsgálását és az általuk megjelölendő tanuk kihallgatását. — Ugy látszik, az amerikai kkozséget egyik meglepetés után a másik éri, miután ezen társulat nálunk is már huzamosabb idő óta megkezdte működését, a nagy közönség iránti köteleességünk tudatában, a további fejleményeket is közzélni fogjuk.

S. H. B. B.

Felelős szerkesztő: Mihály József.

KOTZÓ PAL

Budapest VIII. ülli út 18 szám



ajánl:

Brantfordi önműködő kéveköto aratógépeket,
legujabb és legyszerűbb szerkezet, acélalványa előnyei: a legnagyobb szilárdság és egyszerűség, a legnagyobb arató és a legalacsonyabb vágó képesség, a legkönnyebb járás és a legegyszerűbb csomó kötés.

Compound gőzmozgonyokat, 40% tüzelőanyag megtakarítással.

Gőzmozgonyokat, fa szén és szalmafűtésre, 2 1/4 - 30 lóerejéig.

Sines gözseplőket, legujabb szerkezet, 4-szer fordítható sinekkel rendkívül hosszú tehát tolást nem igénylő szalmarázokkal.

Szöges gözseplőket. 3-4 lóerejű kettős tisztító szerkezettel árpahéjazóval és választó hengerrel. Továbbá mindenféle járványseplőket, vetőgépeket és egyéb gazdasági gépeket.

Olcso árak. Kedvező fizetési feltételek. 4-8

Legjobb asztali- és üdítőital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS.

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő fensége József főherczeg

asztalán rendszer itallal szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Finnóban is úgy mint hazánkban általában a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóknak kik ezen savanyuvizet akár borral, gyögyezelokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják kérjük azt rövidítve

ÁGNES

forrás néven ismertetett. — A nagyérdemű közönségnek savanyuvizünket szives jóindulatába ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel az ÁGNES-forrás kutkezelőségére Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésben és vendéglőjében kapható. — Országos foraktár:

Édeskuty L. ca. és kir. és szerb. kir. udv. savanyuviz szállítómal. BUDAPEST, Erzsébet tér s. sz. 32.

Legjobb asztali- és üdítőital.

Külföldi szolgálatot tess az emésztési zavaroknál.

Borral használatra kiterjedt kedvező ségnek örvend.

Haszonbéri hirdetmény.

Gróf Károlyi Sándor úr ő nagyméltósága Teherhalmi pusztájából a következő részletek lesznek jövő 1892. évi april 1-től kezdődőleg 3 esztendőre kiadók:

- 431²⁰⁰²/₁₁₀₀ hold legelő, kaszáló, épület nélkül.
- 500 hold legelő, kaszáló, épület nélkül.
- 597 hold legelő, kaszáló és szántó föld a majori épületekkel.

Bővebb felvilágosítást ad az uradalmi pénztárnok Kiskirályszágon u. p. Békés-Bánfalva. 2-3

SZIKES ANTAL könyvnyomdája

S Z A R V A S O N.

ELVÁLLAL MINDEN A KÖNYVNYOMDÁSZAT KÖRÉBE VÁGÓ MUNKÁKAT, ÚGYMINT

DISZES SZÁMLÁK, JEGYZÉKEK ÉS TUDÓSÍTÓ LEVELEK,
ELJEGYZÉSI ÉS ESKETÉSI KÁRTYÁK IZLÉSES MEGHÍVÓK ÉS TÁNCZRENDEK SZINES NYOMÁS VAGY ARANYOZASSAL
ÉTLAPOK, VÁROSIÉSKÖZSÉGI HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK,
JEGYZÉKEK CZIM-, ASZTALI- és NÉVJEGYEK, GYÁSZLAPOK KIMUTATÁSOK IDŐSZAKI IRATOK stb.

Minden hazai hírlapra és regényre előfizetés elfogadtatik.

KIADÓHIV

Szikes Antalk...
daja, hova az...
pénzek, hird...
minden a ki...
érdeklő közl...
küldend

Nyiltt...
sor közlési d...
Hirdetése...
áron vet

B.-Cs...
a halál a...
Hege...
Gusztáv...
seb, s all...
nagyremé...
ime ujra

Augu...
szület, a...
a közked...
mű prot...
annyi id...
szolják.

Haar...
Jánosnak...
aug. 13...
mezőber...
eperjesi t...
temken...
mány- és...
dése, s h...
szeretete...
Magánne...
latát na...
segédlel...
népiskolá...
dülő ifju...
netben s...
sikerrel...
működés...
rén szer...
értelmes...
benne.

Kris...
békési es...
hivatott...
dött. Ut...
bai egyh...
42 évre...
ház, a k...
mozgalm...
közremű...
szívével...
kor csak...
gának n...

Haz...
mozdítá...
nemesak...
de utól...
közkedv...
énekkölt...
kásságá...
tudomán...
taiért lo...
ezen kit...
nek oszt...
szolgáta...
indítása...
zottakat...
erkölesi...
Har...
lett teme...
evang. c...
Szo...
kik elha...
és szere...
Alá